

У Верховній Раді готують законопроект, що розв'язує руки недобросовісним лісорубам?

Читати на руському

У Верховній Раді готують законопроект, що розв'язує руки недобросовісним лісорубам?

Вирубку лісу у Карпатах та інших лісах можуть зв'язати небувалими масштабами. Скасування оцінки впливу на довкілля під час санітарних рубок стане зручним для Карпат і дозволить ділком вуршит державу на продажах деревини.

Профільний комітет Верховної Ради **схвалив** законопроект, який скасовує оцінку впливу на довкілля під час санітарних рубок, значає видання **“Главром”**. Якщо парламент проголосує за це, ліпкорукі лісівники зможуть видавати промисловий ліс за дрова, і маржу у 2400% класти до своєї кишені. І, звісно, значних довгострокових втрат зазнає природа.

Законопроект №9516 – ініціатива нардепа Олександра Матусевича («Слуга народу»), яка дуже потрібна для діяльності державного підприємства «Ліси України». І тут не обійшлося без заступника голови Офісу президента Ростислава Шурми.

Україна, на відміну від Європи, не має іншої системи контролю санітарних рубок, ніж оцінка впливу на довкілля, і зараз цей єдиний механізм пробують зруйнувати.

Як промисловий ліс перетворити на дрова

Оцінку впливу на довкілля звичайно розглядають у контексті екології. Але у ситуації із санітарною рубкою лісів її роль як антикорупційного механізму антрохи не менша, ніж екологічна.

Автор законопроекту Олександр Матусевич до обрання нардепом працював директором ДП «Вигодське лісове господарство», що на Прикарпатті. І саме лісівники один із тих, хто зацікавлений у тому, щоб рубки якомога менше контролювали.

Матусевич зі знавшим справи **обґрунтовує** необхідність скасування оцінки впливу вирубку на довкілля. Мовляв, поки екологи готують свій висновок, «пропадає деревина, яку можна використати». Через шість місяців це будуть дрова. Місцеві бюджети можуть недоотримувати гроші. Ділова деревина коштує дорожче у 25 разів, ніж дрова. Втрати очевидні», – пояснює «слуга народу».

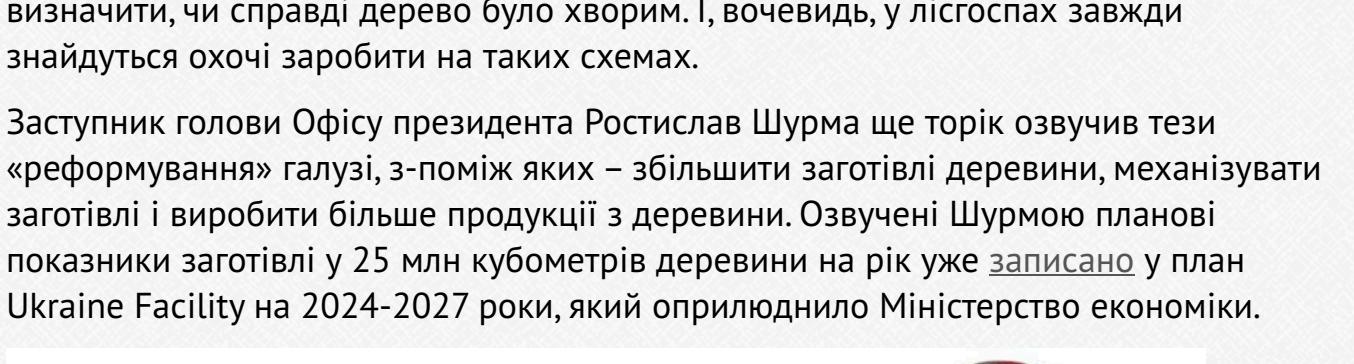
Ось ця озвучена Матусевичем різниця у 25 разів у ціні між якісною деревиною та дровами і створює шалені корупційні ризики. Листя ховають у лісі, а товарну деревину – у дровах після санітарних рубок.

Відсутність оцінки впливу на довкілля дозволить на папері перетворити здоровий ліс на хворий, а отже, держава отримає гроші як за дрова, а хтось продасть деревину у 25 разів дорожче. Корупційна схема, простіра для якої відкріє «законопроект Матусевича», якщо за нього проголосує Рада, дає миттєву рентабельність 2400%.

Найпростіший спосіб побудувати таку схему з розкрадання державного лісу у промислових масштабах – це суцільні санітарні рубки, за що законотворцями і пропонують проголосувати.

Замести сліди у лісі нескладно: після вирубку – лише пеньки, за якими неможливо визначити, чи справді дерево було хворим. І, вочевидь, у лісгоспах завжди знайдуться охочі заробити на таких схемах.

Заступник голови Офісу президента Ростислав Шурма ще торік озвучив тези «реформування» галузі, з-поміж яких – збільшити заготівлі деревини, механізувати заготівлі і виробити більше продукції з деревини. Озвучені Шурмою планові показники заготівлі у 25 млн кубометрів деревини на рік уже **записано** у план Ukraine Facility на 2024-2027 роки, який оприлюднило Міністерство економіки.

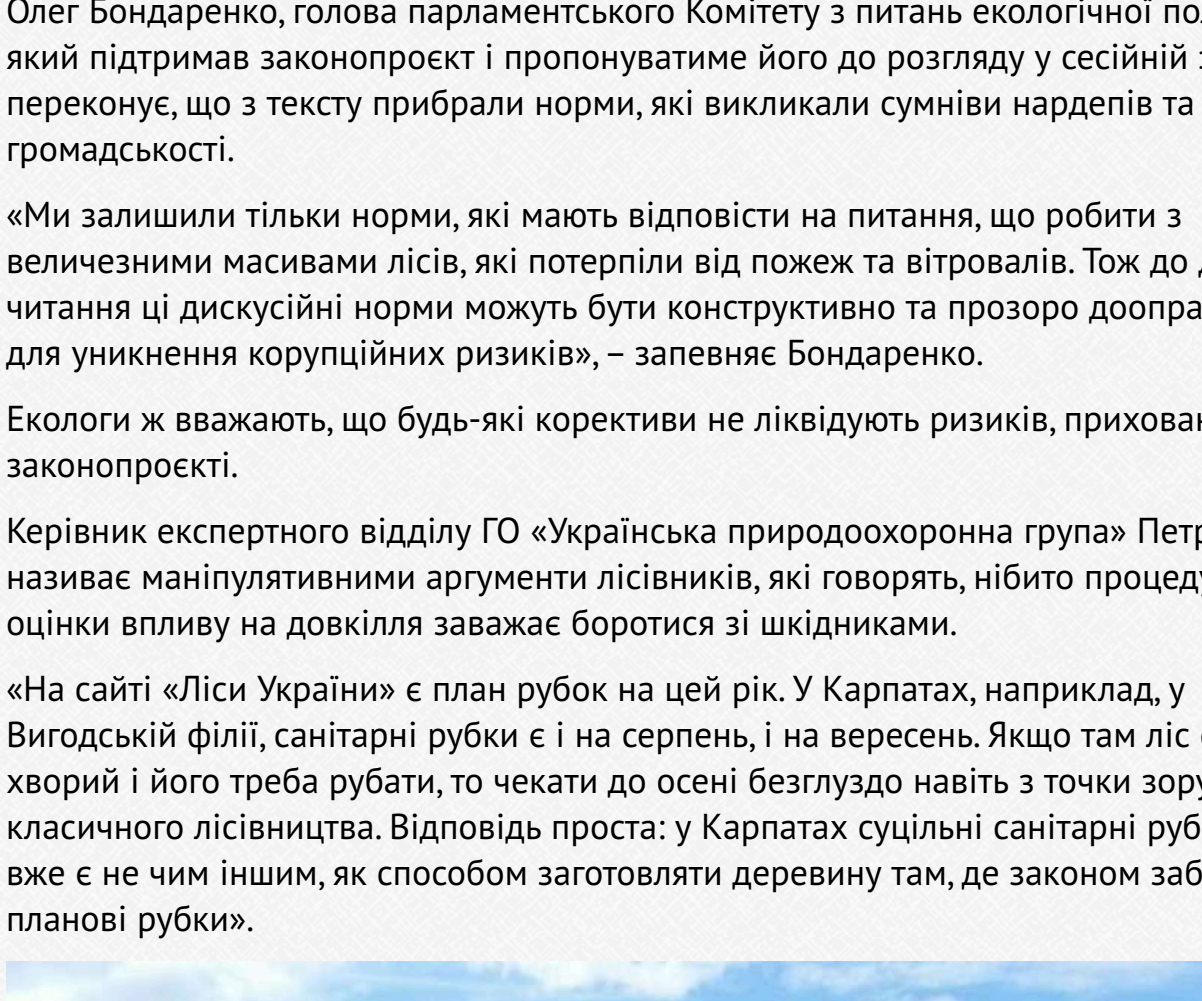
Олег Бондаренко, голова парламентського Комітету з питань екологічної політики, який підтримав законопроект і пропонуватиме його до розгляду у сесійній залі, переконав, що з тексту прибравли норми, які викликали сумніви народпів та громадськості.

«Ми залишили тільки норми, які мають відповісти на питання, що робити з величезними масивами лісів, які потерпіли від пожеж та вітровалів. Тож до другого читання ці дискусійні норми можуть бути конструктивно та прозоро доопрацьовані для уникнення корупційних ризиків», – запевняє Бондаренко.

Екологи ж вважають, що будь-які корективи не ліквідують ризиків, прихованих у законопроекті.

Керівник експертного відділу ГО «Українська природоохоронна група» Петро Тестов називає маніпулятивними аргументи лісівників, які говорять, нібито процедура оцінки впливу на довкілля зважає боротися зі шкідниками.

«На сайті «Ліси України» є план рубок на цей рік. У Карпатах, наприклад, у Вигодській філії, санітарні рубки є і на серпні, і на вересень. Якщо там ліс справді хворий і його треба рубати, то чекати до осені безглуздо навіть з точки зору класичного лісівництва. Відповідь проста: у Карпатах суцільні санітарні рубки давно вже є не чим іншим, як способом заготовляти деревину там, де законом заборонені планові рубки».

Санітарні рубки у Карпатах у Вигодському лісгоспі 2023 рік / фото: «Української природоохоронної групи»

«Узаконений» екоцид

Проти «проекту Матусевича» виступає також організація «Екологія–Право–Людина». Геоботанік-лісівознавець Сергій Панченко зауважує, що природоохоронці неодноразово фіксували, як під час суцільних санітарних рубок знищують цінні ліси.

«На Сумщині у заказнику «Шалигінський» представлені старовікові світлі діброви. Їх особливість у тому, що на бідних ґрунтах дуби крилаті, дулисті й, відповідно до свого віку, мають сухе гілля. Такі ліси – прихисток для рідкісних рослин, тварин, грибів. Хоч історичні фільми знімаї Світлі діброви майже повністю знищені, але могли б бути взірцем для самих лісівників. Натомість діброву у Шалигінському заказнику вирубали саме шляхом суцільних санітарних рубок, а на її місці створили плантації сосни, і ми вже не побачимо природного за породним складом лісу», – обурюється еколог.

На думку Панченка, обов'язкова процедура оцінки впливу вирубку на довкілля – це шлях зберегти подібні ліси.

Безконтрольне нищення лісів, якщо його ще і узаконити, загрожує довгостроковими бідами для світу навколо нас. Так, вирубка може негативно позначитися на **здатності лісу утримувати воду**, наголошує викладач Києво-Могилянської академії Михайло Хорев.

«Прські ліси відіграють переважно водоохоронну, ґрунтозахисну і кліматорегулюючу роль, виконують також оздоровчі функції. Суцільні рубки мають значний вплив на позбавлення лісу здатності утримувати воду. Процедура оцінки впливу на довкілля – це саме той механізм, який дає можливість оцінити наслідки рубки. Є навіть спеціальні методичні рекомендації щодо дослідження рубок на водозборі, якраз у рамках процедури оцінки впливу на довкілля. Тому приймаючи цей проєкт і скасовувати оцінку впливу на довкілля для більшості суцільних рубок у Карпатах – безглуздо», – резюмує науковець.

Наразі у країні діє закон «Про оцінку впливу на довкілля», яким передбачено проведення такої оцінки я при суцільних санітарних рубках на площі понад один гектар. У більшості європейських країн така оцінка при санітарних рубках або взагалі не передбачена, або лише для рубок на значно більших площах – понад 5 чи 10 га.

Оцінка впливу на довкілля – досить складна процедура, і у більшості випадків її проведення має вигляд забивання цвяхів мікроскопом. Тож досить резонним видається питання: чому не відмовитися від цієї процедури в Україні, якщо в ЄС без неї обходяться?

Відповідь проста: на Заході існує відпрацьована десятиліттями ефективна система контролю, завдяки якій серйозні дослідження потрібні лише в поодиноких випадках. В Україні ж іншої системи контролю, окрім оцінки впливу на довкілля, немає.

Чи справді екологічні вимоги заважають лісозаготівлям

До 2017 року санітарні рубки, згідно з чинним на той час законодавством, навіть не належали до рубок, що **становлять підвишену екологічну небезпеку**, тому не підлягали екологічній експертизі. І це стимулювало корупцію, катастрофічний розмах фіктивних санітарних рубок здорового лісу та призвело до «облісіння» Карпат і низки інших супутніх негативних наслідків для довкілля.

Щоб виправити ситуацію, держава обрала шлях суттєвого підвищення екологічних вимог та обов'язкового проведення оцінки впливу на довкілля для великих рубок лісу.

Можна сперечатися, наскільки доцільним й обґрунтованим був обраний сім років тому шлях вирішення проблеми, але незмінним залишить факт: за ці роки так і не було створено іншого механізму, що міг би замінити чинні вимоги проведення оцінки впливу на довкілля, забезпечивши при цьому не гірший екологічний та антикорупційний захист.

Справді, оцінка триває не один день, і затримка початку санітарних рубок, ясна річ, спричиняє певні збитки, бо стан деревини за цей час погіршується. Але якщо прибрати цю природоохоронну норму, зникне прозорість всього процесу, і самі лише збитки від корупційних схем на вирубці здорового лісу під виглядом хворого значно перевищать будь-які можливі вигоди.

Доречно нагадати, що в липні 2023 року Верховна Рада прийняла закон, який дозволяє, як заявляють у Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів, скоротити терміни проведення екологічної оцінки з 216 до 67 днів. Це фактично вітчні зменшує можливі негативні наслідки від погіршення стану лісу до початку рубок, яким лобісти обґрунтовують необхідність прийняття «законопроєкту Матусевича».

Керівник спеціалізованої екологічної прокуратури Борис Індиченко засвідчує: під час досудових розслідувань було виявлено непоодинокі факти незаконної рубки лісу під виглядом санітарних рубок.

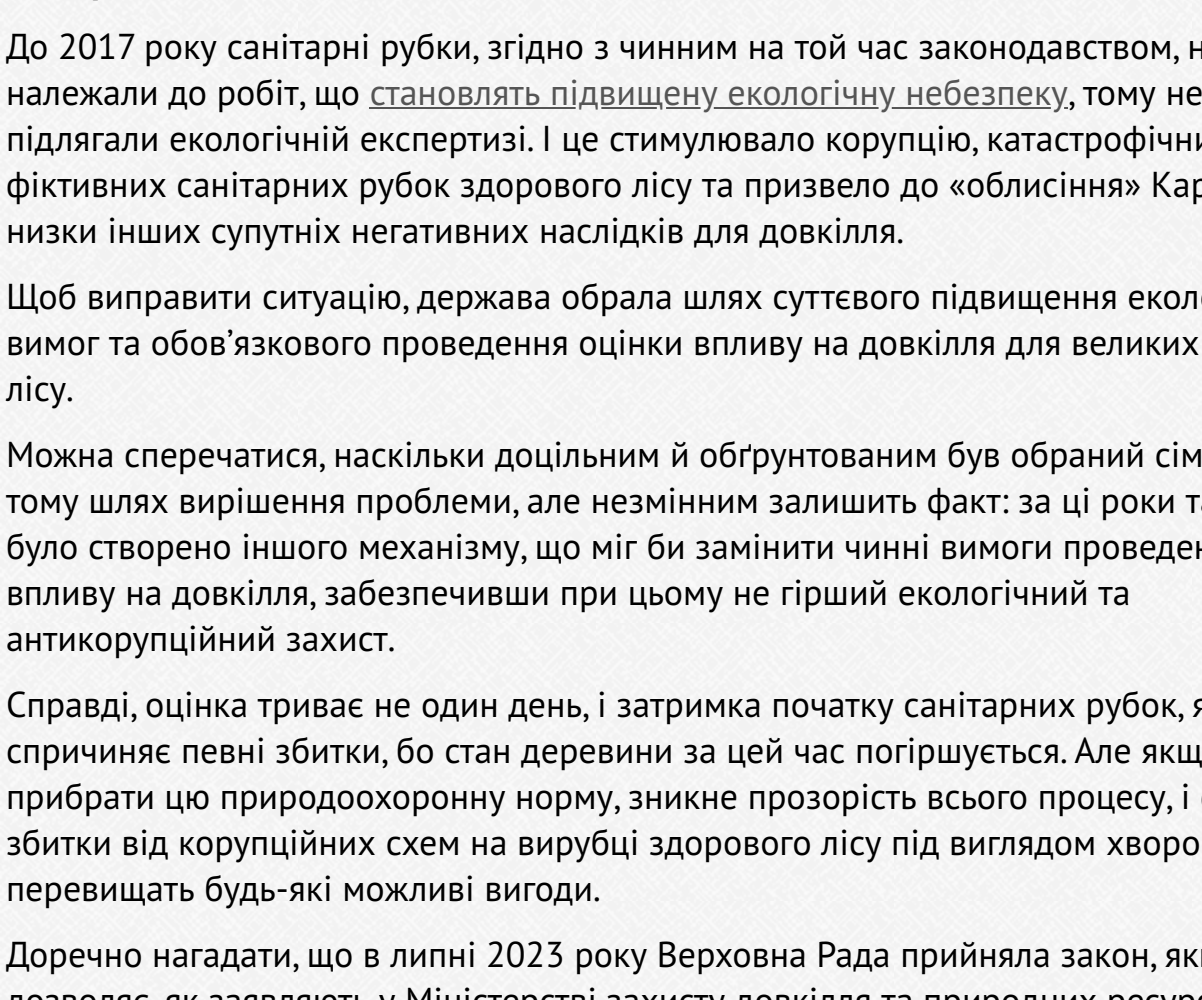
«Запропоноване проєктом закону збільшення площі санітарних рубок без проведення оцінки впливу на довкілля до 10 га може ліше погіршити стан законності у цій сфері», – певен прокурор.

Крім того, значає Індиченко, проєкт передбачає зміни до законодавства, які позбавлять Міндовкілля повноважень затверджувати нормативи використання лісових ресурсів та погоджувати матеріали лісовпорядкування. При цьому будь-який інший орган такими повноваженнями не наділяють, а отже, контроль за такими рубками буде послаблено, вважає прокурор.

Чому осесний стан не аргумент?

Лобісти законопроекту аргументують його необхідність, зокрема, й тим, що процедура екологічної оцінки не дає можливості вчасно забезпечити фронт деревиною. Природозахисники легко спростовують цей аргумент.

«У Прозого є тендери військових частин на закупівлю деревини для фронту. Там доступна інформація про обсяг і діаметри потрібної деревини, отож ми бачимо, що ці потреби можна спокійно забезпечити плановими рубками в штучних основних лісах на Поліссі прямо зараз, без жодних змін до законодавства. Що лісники, у принципі, і роблять», – наголошує Петро Тестов з «Української природоохоронної групи». І додає, що в конкурсі на постачання дерева на передову перемогла приватна фірма, а не ДП «Ліси України».

Оборонцям потрібно чимало деревини для блндажів, траншей та оранчій / фото: armyinfom.com.ua

Зважмо ще на один факт, який нівеює необхідність закснодавчих новацій: за офіційними даними, суцільні рубки дають ледь 11 % вибутку деревини. Тобто запропоноване законопроектом майже цілковите скасування оцінки впливу на довкілля в найкращому випадку дасть вигращ у лічені відсотки від загального об'єму вибутку лісу, що несеуттєвиз з огляду на описані вище ризики.

Якщо розглядати ситуацію через призму питання деревини для армії, то варто звернути погляд на прийнятий у 2022 році **закон**, за яким оцінку впливу на довкілля не підлягає діяльність, спрямована винятково на забезпечення оборони держави, ліквідацію складів надзвичайних ситуацій, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії РФ проти України під час дії воєнного стану. Тобто вже встановлена можливість проводити будь-яку заготівлю лісу, потрібного для оборонців країни, без витрат часу на проведення оцінки впливу на довкілля.

Народна депутатка Юлія Овчинникова з фракції «Слуга народу», яка входить до екологічного комітету, наголошує, що у проєкті 9516 закладено значні ризики не лише для Карпат, а й для євроінтеграції України.

«Наступного року в ЄС набуває чинності новий регламент щодо боротьби зі знелісненням (EUDR), який спрямований на недопущення потрапляння на європейський ринок деревини, зрубаної в незаконний або несталлий спосіб, – нагадує Овчинникова. – Процедура оцінки впливу на довкілля є тим запобіжником, який дозволяє хоч яось контролювати суцільні санітарні рубки».

Це ще один аргумент для парламентарів. Та чи подужає він міцше лобі недобрих «лісових духів»...

Георгій Могильний, опубліковано у виданні "Главром"

Теги: Овчинникова Юлія, Ліси України, Індиченко Борис, Хорев Михайл, Панченко Сергій, ДП Ліси України, ОО Українська природоохоронна група, Тестов Петр, Бондаренко Олег, Шурма Ростислав, Матусевич Олександр

Лісоруб, Вирубка лісу, Лісовий ліс, Верховна рада, Верховна рада

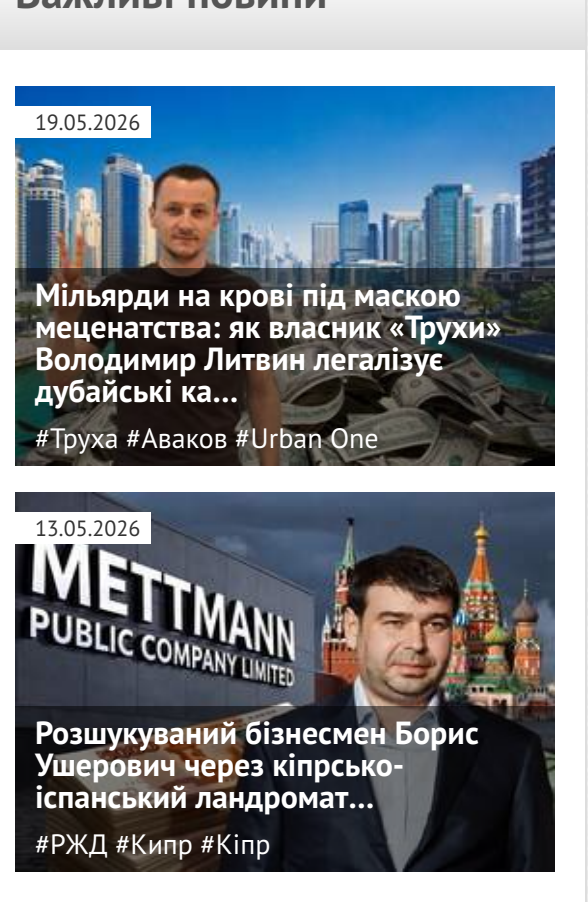
Юлія Більченко
ВІТУСКОВИЙ РЕДАКТОР

17 травня 2024 г., 15:10 • Переглядів: 2615 • Коментарів: 0

Роздрукувати • Надіслати товаришу

Коментарі:
 comments powered by Disqus

Важливі новини

Останні новини

- 0041 Дорожче за людей: Microsoft, Nvidia та Uber згорають використанням ШІ через космічні витрати
- 0037 Українська співачка Олена Топола потрапила в ДТП дорогою на реліцію в Києві
- 0035 Четверть території України під загрозою повільного розмивання країни триватиме щонайменше 10 років
- 0033 Кабмін України готує постанову про зміну правів бронювання працівників на підприємствах
- 0030 План Путіна на літо 2026: Білд назвав головні цілі Росії та тактику відвоювання ЗСУ
- Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 0027 Чергові звинувачення у «русифікації»: МЗС РФ готує позов проти Латвії, Литви та Естонії
- 0024 Тихановська у Києві: Режим Лукашенка несе повну відповідальність за атаки Росії на Україну
- 0018 Майно на 72 мільярди та «лінійні АМКУ»: як Павло Кириленко подкупе елітні статки та захист монополій
- 0013 Рекордні ціни та незмінний монополіст: «Укретпромпостач» забере понад пів мільярда на вахцери проти сказу
- 0010 «Ви повернетесь до звичного життя, а я – на фронт»: конфлікт із військовим у Києві збурих соціальне
- 0006 У Києві підіткнули вчинили небезпечні розвалу на території деробуду бля інстугуу нейрхірургії
- 0007 Американські та саудівські компанії планують спільне виробництво дронів-камікадзе за аналогією з «шахедями»
- 25 травня 2026 г.
- 2352 Фітнесне розлучення та елітні ЖК: як родина мера Ужгорода Андріява масово забудує місто під час війни
- 2351 У Росії зросла кількість повідомлень про вручення «мобілізаційних розпоряджень» під час візитів до військкоматів
- 2344 Росія завдала комбінованого удару по Одесі: є руйнування, четверо постраждали та один загинув
- 2340 Президент Ірану доручив відновити доступ до Інтернету після майже 90 днів блокування
- 2338 «Абсолютно "нова карта"»: у МЗС України висіяли чергові погрози Кремля атакувати Київ
- 2329 В Одесі стався конфлікт через футбол під радянською символікою
- 2322 У Норвегії затримали колишнього керівника відділення «ПриватБанку» у Тернопільщині Будзінського, який втік з грошима клієнтів
- 2318 На Київщині чоловіка затримали за підрозро у жорстокому нападі на сестру із сокирою
- 2310 Дві доби безперервної роботи: САІ завершила аварійно-рятувальні роботи у Шевченківському районі Києва
- 2304 **Ракетна атака на Одесу: троє людей постраждали внаслідок удару по інфраструктурі**

Теги новин

COVID-19 агресія Росії Атака **Війна**
Війна ВСУ вторгнення
 Дональд Трамп Донбасс ДПТ Зеленський ЗСУ Київ Кіев коронавірус Корупція
Напад Росії на Україну Нападєние
 России на Украину окупанти окупанти Порошенко Путін Росія
Россия ссс США Україна
 Україна ЧП Епидемія коронавіруса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможє
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
 Показати всі опитування на сайті